Nettstudiet - R2
Oppgaver
Løsningsforslag

1 Oppgaver til Integralregning

1.1 Ubestemt integral

Ubestemt integral

1.1.1 Oppgave

Finn funksjonsuttrykket til alle de antideriverte når

a) $f(x) = 3x^2 - 1$

b) $f(x) = 4x^3 + 4x + 2$

c) $f(x) = 5x^3 - 3x^2 + 7$

a)

$$\begin{aligned} f(x) &= 3x^2 - 1 \\ \int 3x^2 - 1 \; dx &= \frac{3}{2+1}x^{2+1} - x + C \\ &= x^3 - x + C \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} f(x) &= 4x^3 + 4x + 2 \\ \int 4x^3 + 4x + 2 \; dx &= \frac{4}{3+1}x^{3+1} + \frac{4}{1+1}x^{1+1} + 2x + C \\ &= x^4 + 2x^2 + 2x + C \end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned} f(x) &= 5x^3 - 3x^2 + 7 \\ \int 5x^3 - 3x^2 + 7 \; dx &= \frac{5}{3+1}x^{3+1} - \frac{3}{2+1}x^{2+1} + 7x + C \\ &= \frac{5}{4}x^4 - x^3 + 7x + C \end{aligned}$$

Ubestemt integral

1.1.2 Oppgave

Finn de ubestemte integralene

a) $\int 9x^2\ dx =$

b) $\int (4x^3 + 6x^2 + 1)\ dx =$

c) $\int (2 + \frac{3}{x^2} + \frac{5}{x^3})\ dx =$

a)

$$\begin{aligned}\int 9x^2\ dx &= \frac{9}{2+1}x^{2+1} + C \\ &= 3x^3 + C\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\int (4x^3 + 6x^2 + 1)\ dx &= \frac{4}{3+1}x^{3+1} + \frac{6}{2+1}x^{2+1} + x + C \\ &= x^4 + 2x^3 + x + C\end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned}\int (2 + \frac{3}{x^2} + \frac{5}{x^3})\ dx &= \int (2 + 3x^{-2} + 5x^{-3})\ dx \\ &= 2x + \frac{3}{-2+1}x^{-2+1} + \frac{5}{-3+1}x^{-3+1} + C \\ &= 2x + (-3)x^{-1} + \left(-\frac{5}{2}\right)x^{-2} + C \\ &= 2x - \frac{3}{x} - \frac{5}{2x^2} + C\end{aligned}$$

1.2 Integralet av $1/x$

Integralet av $1/x$

1.2.1 Oppgave

Finn de ubestemte integralene

a) $\int \frac{5}{x}\,dx =$

b) $\int \frac{7}{x} + \frac{7}{x^2}\,dx =$

c) $\int \frac{2x^2-3x}{x^2}\,dx =$

a)

$$\int \frac{5}{x}\,dx = 5\ln x + C$$

b)

$$\begin{aligned}\int \frac{7}{x} + \frac{7}{x^2}\,dx &= 7\ln x + \left(-\frac{7}{-2+1}\right)x^{-2+1} + C\\ &= 7\ln x - \frac{7}{-1}x^{-1} + C\\ &= 7\ln x + \frac{7}{x} + C\end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned}\int \frac{2x^2-3x}{x^2}\,dx &= \int \frac{2x^2}{x^2} - \frac{3x}{x^2}\,dx\\ &= \int 2 - \frac{3}{x}\,dx\\ &= 2x - 3\ln x + C\end{aligned}$$

1.3 Integrasjon av eksponentialfunksjoner

Integrasjon av eksponentialfunksjoner

1.3.1 Oppgave

Regn ut integralene

a) $\int e^{5x}\ dx =$

b) $\int 7^x\ dx =$

c) $\int (5e^{8x} - 2 \cdot 3^x)\ dx =$

a)

$$\int e^{5x}\ dx = \frac{1}{5}e^{5x} + C$$

b)

$$\int 7^x\ dx = 7^x \cdot \ln 7 + C$$

c)

$$\int (5e^{8x} - 2 \cdot 3^x)\ dx = \frac{5}{8}e^{8x} - \frac{2}{\ln 3} \cdot 3^x + C$$

Integrasjon av eksponentialfunksjoner

1.3.2 Oppgave

Regn ut integralene

a) $\int 3200 \cdot e^{-1{,}23t}\ dt =$

b) $\int 23000 \cdot 1,05^t\ dt =$

a)

$$\int 3200 \cdot e^{-1{,}23t}\ dt = \frac{3200}{-1,23}e^{-1{,}23t} + C$$
$$=$$

b)

$$\int 23000 \cdot 1,05^t\ dt = 23000 \cdot 1,05^t \cdot \ln 1,05 + C$$
$$=$$

1.4 Bestemt integral som grense for en sum

Bestemt integral som grense for en sum

1.4.1 Oppgave

Bestemt integral som grense for en sum

1.4.2 Oppgave

1.5 Bestemt integral og areal

Bestemt integral og areal

1.5.1 Oppgave

Finn det bestemte integralet

a) $\int_1^4 (3x^2 - 4x + 1)\ dx =$

b) $\int_0^4 (x^2 - 4x)\ dx =$

a)

$$\begin{aligned}\int_1^4 (3x^2 - 4x + 1)\ dx &= [x^3 - 2x^2 + x]_1^4 \\ &= (4^3 - 2\cdot 4^2 + 4) - (1^3 - 2\cdot 1^2 + 1) \\ &= (4(16 - 8 + 1)) - (1 - 2 + 1) \\ &= 4\cdot 9 \\ &= 36\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\int_0^4 (x^2 - 4x)\ dx &= \left[\frac{1}{3}x^3 - 2x^2\right]_0^4 \\ &= \frac{1}{3}\cdot 4^3 - 2\cdot 4^2 \\ &= 4^2\left(\frac{4}{3} - \frac{6}{3}\right) \\ &= 16\cdot(-\frac{2}{3}) \\ &= -\frac{32}{3}\end{aligned}$$

Bestemt integral og areal

1.5.2 Oppgave

Gitt funksjonene $f(x) = -x^3 + 7x^2 - 10x$ og $g(x) = 4x - 8$. Regn ut :

a) $\int_0^5 f(x)\ dx =$

b) Arealet avgrenset av grafen til f og x-aksen.

c) Arealet avgrenset av grafen til f og grafen til g.

a)

$$\begin{aligned}
\int_0^5 f(x)\ dx &= \int_0^5 -x^3 + 7x^2 - 10x\ dx \\
&= \left[-\frac{1}{4}x^4 + \frac{7}{3}x^3 - 5x^2 \right]_0^5 \\
&= \left(-\frac{1}{4} \cdot 5^4 + \frac{7}{3} \cdot 5^3 - 5 \cdot 5^2 \right) \\
&= 5^3 \left(-\frac{5}{4} + \frac{7}{3} - 1 \right) \\
&= 125 \left(-\frac{15}{12} + \frac{28}{12} - \frac{12}{12} \right) \\
&= 125 \cdot \frac{1}{12} \\
&= \frac{125}{12}
\end{aligned}$$

b)
Finner nullpunktene til $f(x)$:

$$\begin{aligned}
-x^3+7x^2-10x&=0\\
-x(x^2-7x+10)&=0\\
-x(x-5)(x-2)&=0\\
x&=\{0,2,5\}
\end{aligned}$$

altså må vi dele opp integralet for å finne arealet.

$$\begin{aligned}
\int -x^3+7x^2-10x\;dx&=\Big[-\frac{1}{4}x^4+\frac{7}{3}x^3-5x^2\Big]_0^2\\
&=F(2)-F(0)\\
&=-\frac{16}{3}\\
\int -x^3+7x^2-10x\;dx&=\Big[-\frac{1}{4}x^4+\frac{7}{3}x^3-5x^2\Big]_2^5\\
&=F(5)-F(2)\\
&=\frac{125}{12}-\left(-\frac{64}{12}\right)\\
&=\frac{189}{12}\\
A&=\frac{189}{12}+\frac{64}{12}\\
&=\underline{\underline{\frac{253}{12}}}
\end{aligned}$$

Mellomregning :

$$\begin{aligned}
F(5)&=\frac{125}{12}\\
F(0)&=0\\
F(2)&=-\frac{1}{4}\cdot 2^4+\frac{7}{3}\cdot 2^3-5\cdot 2^2\\
&=2^2\left(-\frac{4}{4}+\frac{14}{3}-5\right)\\
&=4\left(\frac{14}{3}-\frac{18}{3}\right)\\
&=-\frac{16}{3}\\
&=-\frac{64}{12}
\end{aligned}$$

c)

$$
\begin{aligned}
f(x) &= -x^3 + 7x^2 - 10x \\
g(x) &= 4x - 8 \\
h(x) &= f(x) - g(x) \\
&= -x^3 + 7x^2 - 14x + 8 \\
&= -(x-1)(x-2)(x-4) \\
H(x) &= \int h(x)\ dx \\
&= -\frac{1}{4}x^4 + \frac{7}{2}x^3 - 7x^2 + 8x + C \\
A &= \left| \int_1^2 h(x)\ dx \right| + \left| \int_2^4 h(x)\ dx \right| \\
&= \left| H(2) - H(1) \right| + \left| H(4) - H(2) \right| \\
&= \left| \frac{8}{3} - \frac{37}{12} \right| + \left| \frac{16}{3} - \frac{8}{3} \right| \\
&= \left| \frac{8 \cdot 4 - 37}{12} \right| + \left| \frac{16 - 8}{3} \right| \\
&= \left| \frac{-5}{12} \right| + \left| \frac{8}{3} \right| \\
&= \frac{5 + 8 \cdot 4}{12} \\
&\underline{\underline{= \frac{37}{12}}} \\
H(1) &= \frac{37}{12} \\
H(2) &= \frac{8}{3} \\
H(4) &= \frac{16}{3}
\end{aligned}
$$

1.6 Integrasjon og volum

Integrasjon og volum

1.6.1 Oppgave

Et flatestykke er avgrenset av x-aksen, y-aksen, linja x=8 og grafen til funksjonen $f(x) = 2x + 3$

a) Finn et uttrykk for volumet av den gjenstanden vi får når vi dreier grafen $360°$ om x-aksen.

b) Finn volumet av den gjenstanden vi får når vi dreier grafen $360°$ om x-aksen.

$$
\begin{aligned}
V &= \pi \int_0^8 (2x+3)^2 \, dx \\
&= \pi \int_0^8 (4x^2 + 12x + 9) \, dx \\
&= \pi \left[\frac{4}{3}x^3 + 6x^2 + 9x \right]_0^8 \\
&= \pi \left((\frac{4}{3} \cdot 8^3 + 6 \cdot 8^2 + 9 \cdot 8) - 0 \right) \\
&= \pi (8(\frac{4 \cdot 64}{3} + 48 + 9)) \\
&= \frac{3416}{3}\pi
\end{aligned}
$$

Integrasjon og volum

1.6.2 Oppgave

Et flatestykke er avgrenset av x-aksen, y-aksen, linja x=4 og grafen til funksjonen $f(x) = \sqrt{x^2 - 4x + 5}$

a) Finn et uttrykk for

$$
\begin{aligned}
V &= \pi \int_0^4 \sqrt{x^2 - 4x + 5}^2 \, dx \\
&= \pi \int_0^4 (x^2 - 4x + 5) \, dx \\
&= \pi [\frac{1}{3}x^3 - 2x^2 + 5x]_0^4 \\
&= \pi (\frac{1}{3} \cdot 4^3 - 2 \cdot 4^2 + 5 \cdot 4) \\
&= 4\pi (\frac{16}{3} - 8 + 5) \\
&= 4\pi (\frac{16}{3} - \frac{9}{3}) \\
&= \frac{28\pi}{3}
\end{aligned}
$$

2 Oppgaver til Trigonometri

2.1 Trigonometriske likninger med grader

Trigonometri

2.1.1 Oppgave

Finn løsningene i første omløp.

a) $\sin v = 0,45$

b) $3\cos v - 2 = 0$

c) $2\cos v - 3 = 0$

Trigonometri

2.1.2 Oppgave

Finn løsningene i første omløp.

a) $5\tan v + 8 = 0$

b) $2\tan v + 9 = 0$

c) $3\tan v + 2 = 5(1 - \tan v)$

2.2 Eksakte trigonometriske verdier

Trigonometri

2.2.1 Oppgave

Finn eksakte verdier for $\sin v, \cos v, \tan v$

a) $360°$

b) $-90°$

c) $-300°$

Trigonometri

2.2.2 Oppgave

Finn eksakte verdier for $\sin v, \cos v, \tan v$

a) $210°$

b) $225°$

c) $240°$

2.3 Oppgaver til Absolutt vinkelmål (radianer)

Trigonometri

2.3.1 Oppgave

a) $360°$

b) $90°$

c) $300°$

Trigonometri

2.3.2 Oppgave

Regn om til grader

a) $-\frac{7\pi}{2}$

b) $\frac{8\pi}{5}$

c) $-\frac{9\pi}{15}$

2.4 Trigonometriske likninger og radianer

Trigonometri

2.4.1 Oppgave

Løs likningene når $x \in [0, 2\pi\rangle$

a) $\cos x = 0,4$

b) $3 \sin x + 5 = 3$

c) $4 \tan x - 5 = 8$

a)

$$=$$

Trigonometri

2.4.2 Oppgave

Løs likningene når $x \in [0, 2\pi\rangle$

a) $4 \sin x = 3 \cos x$

b) $8 \cos^2 x + 2 \cos x = 1 - 7 \cos^2 x$

c) $2 \tan^2 x - 7 = 2 \tan x + 5$

2.5 Eksakte løsninger

Trigonometri

2.5.1 Oppgave

Finn de eksakte løsningene av likningene når $x \in [0, 2\pi\rangle$

a) $\cos x = -\frac{\sqrt{3}}{2}$

b) $4\sin x + 5 = 3$

c) $5\tan x + 8 = 3$

a)

$$\begin{aligned}\cos x &= -\frac{\sqrt{3}}{2}\\ x = \frac{5\pi}{6} + n \cdot 2\pi &\vee x = \frac{7\pi}{6} + n \cdot 2\pi\\ x = \frac{5\pi}{6} &\vee x = \frac{7\pi}{6}\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}4\sin x + 5 &= 3\\ \sin x &= \frac{3-5}{4}\\ \sin x &= -\frac{1}{2}\\ x = -\frac{\pi}{6} + n \cdot 2\pi &\vee x = \frac{7\pi}{6} + n \cdot 2\pi\\ x = \frac{7\pi}{6} &\vee x = \frac{11\pi}{6}\end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned}5\tan x + 8 &= 3\\ \tan x &= \frac{3-8}{5}\\ \tan x &= -1\\ x &= \frac{3\pi}{4} + n \cdot \pi\\ x = \frac{3\pi}{4} &\vee x = \frac{7\pi}{4}\end{aligned}$$

Trigonometri

2.5.2 Oppgave

Finn de eksakte løsningene av likningene når $x \in [0, 4\rangle$

a) $\sqrt{3}\sin \pi x = 3\cos \pi x$

b) $6\sin \pi x + 3\sqrt{2} = 0$

c) $2\cos^2(\frac{\pi x}{2}) + 2\cos(\frac{\pi x}{2}) + 7 = 5\cos(\frac{\pi x}{2}) + 6$

a)

$$\begin{aligned}
\sqrt{3}\sin \pi x &= 3\cos \pi x \\
\frac{\sqrt{3}}{3}\tan \pi x &= 1 \\
\tan \pi x &= \frac{3}{\sqrt{3}} = \sqrt{3} \\
\frac{\sin \pi x}{\cos \pi x} &= \frac{3}{\sqrt{3}} \\
\pi x &= \frac{\pi}{3} + n \cdot \pi \\
x &= \frac{1}{3} + n \\
x &= \left\{\frac{1}{3}, \frac{4}{3}, \frac{7}{3}, \frac{10}{3}\right\}
\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}
6\sin \pi x + 3\sqrt{2} = 0 \\
6\sin \pi x &= -3\sqrt{2} \\
\sin \pi x &= \frac{-3\sqrt{2}}{6} \\
\sin \pi x &= -\frac{\sqrt{2}}{2} \\
\pi x = -\frac{\pi}{4} + n \cdot 2\pi \vee \pi x &= \frac{5\pi}{4} + n \cdot 2\pi \\
x = -\frac{1}{4} + n \cdot 2 \vee x &= \frac{5}{4} + n \cdot 2 \\
x &= \left\{\frac{5}{4}, \frac{7}{4}, \frac{13}{4}, \frac{15}{4}\right\}
\end{aligned}$$

c)

$$
\begin{aligned}
2\cos^2\left(\frac{\pi x}{2}\right) + 2\cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) + 7 &= 5\cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) + 6 \\
2\cos^2\left(\frac{\pi x}{2}\right) - 3\cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) + 1 &= 0 \\
2a^2 - 3a + 1 &= 0 \\
a &= \frac{3 \pm \sqrt{9-8}}{2\cdot 2} = \frac{3\pm 1}{4} \\
a &= 1 \lor a = \frac{1}{2} \\
\cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) &= 1 \lor \cos\left(\frac{\pi x}{2}\right) = \frac{1}{2} \\
\frac{\pi x}{2} &= n\cdot 2\pi \lor \frac{\pi x}{2} = -\frac{\pi}{3} + n\cdot 2\pi \lor \frac{\pi x}{2} = \frac{\pi}{3} + n\cdot 2\pi \\
x &= 4n \lor x = -\frac{2}{3} + 4n \lor x = \frac{2}{3} + 4n \\
x &= \left\{0, \frac{2}{3}, \frac{10}{3}, 4\right\}
\end{aligned}
$$

2.6 Enhetsformelen

Trigonometri

2.6.1 Oppgave

Finn de eksakte løsningene av likningene når $x \in [0, 2\pi\rangle$

a) $5\sin^2 x + \cos^2 x = 2$

b) $6\sin^2 x + 2\cos^2 x = 5$

c) $4\sin^2 x + 2\cos^2 x = 3$

a)

$$
\begin{aligned}
5\sin^2 x + \cos^2 x &= 2 \\
4\sin^2 x + \sin^2 x + \cos^2 x &= 2 \\
4\sin^2 x + 1 &= 2 \\
\sin^2 x &= \frac{1}{4} \\
\sin x &= \pm\sqrt{\frac{1}{4}} \\
\sin x &= \pm\frac{1}{2} \\
x = \frac{\pi}{6} + n\cdot 2\pi \lor x = \frac{5\pi}{6} \lor x &= \frac{7\pi}{6} + n\cdot 2\pi \lor x = \frac{11\pi}{6} + n\cdot 2\pi \\
x &= \left\{\frac{\pi}{6}, \frac{5\pi}{6}, \frac{7\pi}{6}, \frac{11\pi}{6}\right\}
\end{aligned}
$$

b)

$$\begin{aligned}
6\sin^2 x + 2\cos^2 x &= 5\\
4\sin^2 x + 2\sin^2 x + 2\cos^2 x &= 5\\
4\sin^2 x &= 3\\
\sin^2 x &= \frac{3}{4}\\
\sin x &= \pm\sqrt{\frac{3}{4}} = \pm\frac{\sqrt{3}}{2}\\
x = \frac{\pi}{3} + n\cdot 2\pi \vee x = \frac{2\pi}{3} + n\cdot 2\pi \vee x &= \frac{4\pi}{3} + n\cdot 2\pi \vee x = \frac{5\pi}{3} + n\cdot 2\pi\\
x = \frac{\pi}{3} \vee x = \frac{2\pi}{3} \vee x &= \frac{4\pi}{3} \vee x = \frac{5\pi}{3}
\end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned}
4\sin^2 x + 2\cos^2 x &= 3\\
2\sin^2 x &= 1\\
\sin^2 x &= \frac{1}{2}\\
\sin x &= \pm\sqrt{\frac{1}{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}\\
x &= \left\{\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}, \frac{5\pi}{4}, \frac{7\pi}{4}\right\}
\end{aligned}$$

Trigonometri

2.6.2 Oppgave

Finn de eksakte løsningene av likningene når $x \in [0, 2\pi\rangle$

a) $4\sin^2 x - 3\sin x\cos x + 5\cos^2 x = 3$

b) $8\sin^2 x + 5\sin x\cos x + 11\cos^2 x = 7$

c) $4\sin^2 x - 3\sin x\cos x - 4\cos^2 x = -5$

a)

$$\begin{aligned}
4\sin^2 x - 3\sin x\cos x + 5\cos^2 x &= 3\\
4\sin^2 x - 3\sin x\cos x + 5\cos^2 x &= 3\sin^2 + 3\cos^2 x\\
\sin^2 x - 3\sin x\cos x + 2\cos^2 x &= 0\\
\tan^2 x - 3\tan x + 2 &= 0\\
(\tan x - 2)(\tan x - 1) &= 0\\
\tan x &= 2 \vee \tan x = 1\\
x = \frac{\pi}{4} + n\cdot\pi \vee x = 1{,}11 + n\cdot\pi
\end{aligned}$$

b)

$$
\begin{aligned}
8\sin^2 x + 5\sin x\cos x + 11\cos^2 x &= 7 \\
8\sin^2 x + 5\sin x\cos x + 11\cos^2 x &= 7\sin^2 x + 7\cos^2 x \\
\sin^2 x + 5\sin x\cos x + 4\cos^2 x &= 0 \\
\tan^2 x + 5\tan x + 4 &= 0 \\
(\tan x - 1)(\tan x - 4) &= 0 \\
\tan x &= 1 \lor \tan x = 4 \\
x &= \frac{\pi}{4} + n\cdot\pi \lor x = 1.33 + n\cdot\pi \\
x &\in \left\{\frac{\pi}{4}, 1.33, \frac{5\pi}{4}, 4.47\right\}
\end{aligned}
$$

b)

$$
\begin{aligned}
4\sin^2 x - 3\sin x\cos x - 4\cos^2 x &= -5 \\
4\sin^2 x - 3\sin x\cos x - 4\cos^2 x &= -5\sin^2 x - 5\cos^2 x \\
9\sin^2 x - 3\sin x\cos x + \cos^2 x &= 0 \\
9\tan^2 x - 3\tan x + 1 &= 0 \\
x &= 0.96 + n\cdot\pi \lor x = -0.61 + n\cdot\pi
\end{aligned}
$$

3 Trigonometriske funksjoner

3.1 Sinus, cosinus, tangens

3.1.1 Oppgave

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = 2 + 4\sin(x)\ ,\ \ x \in [0, 2\pi]$$

a) Hva er den største og minste verdien til f?

b) Finn grafens toppunkter og bunnpunkter.

c) Tegn en skisse av grafen til $f(x)$.

3.1.2 Oppgave

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = 2 - 3\sin(2\pi x)\ ,\ \ x \in [0, 1]$$

a) Hva er den største og minste verdien til f?

b) Finn grafens toppunkter og bunnpunkter.

c) Tegn en skisse av grafen til $f(x)$.

3.2 Amplitude, periode og likevektslinje

3.2.1 Oppgave

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = 2\cos(2\pi x) + 3$$

a) Bestem amplituden

b) Besten likevektslinja

c) Bestem perioden

3.2.2 Oppgave

Funksjonen f er gitt ved

$$f(x) = -3\cos\left(\frac{\pi}{2}x - \frac{\pi}{2}\right) + 1$$

a) Bestem amplituden, likevektslinja og perioden.

b) Finn den største verdien til f.

c) Bestem x-verdiene til toppunktene.

3.3 Trigonometriske funksjoner

3.3.1 Oppgave

a) .

3.3.2 Oppgave

a) .

3.4 Derivasjon av de trigonometriske funksjonene

3.4.1 Oppgave

Deriver funksjonene

a) $f(x) = 2\sin x + 2\cos x$

b) $g(x) = 7\tan x + 3$

3.4.2 Oppgave

Deriver funksjonene

a) $f(x) = 5\sin(x^2) - 3\cos(4x + 1)$

b) $g(x) = 3\tan(3x^2 + 6x + 1)$

3.4.3 Oppgave

Deriver funksjonene

a) $f(x) = x^3 \cdot \sin(\pi x - 4)$

b) $g(x) = \frac{\sin x}{x^2}$

3.5 Sum og differanse av vinkler

3.5.1 Oppgave

Skriv uttrykkene enklere

a) $\sin(x + 3) + \sin(x - 3) =$

b) $2\cos(x - \frac{\pi}{3}) + 2\cos(x + \frac{\pi}{3}) =$

b)

$$
\begin{aligned}
2\cos(x - \frac{\pi}{3}) + 2\cos(x + \frac{\pi}{3}) &= 2(\cos(x - \frac{\pi}{3}) + \cos(x + \frac{\pi}{3})) \\
&= 2(\cos x \cos \frac{\pi}{3} + \sin x \sin \frac{\pi}{3} + \cos x \cos \frac{\pi}{3} - \sin x \sin \frac{\pi}{3}) \\
&= 2(2 \cdot \cos x \cos \frac{\pi}{3}) \\
&= 2(2 \cdot \cos x \cdot \frac{1}{2}) \\
&= 2\cos x
\end{aligned}
$$

3.5.2 Oppgave

Uttrykk disse ved $\sin x$, $\cos x$ og/eller $\tan x$

a) $\sin(2x) =$

b) $\cos(2x) =$

c) $\tan(2x) =$

3.6 Funksjonen $f(x) = a\sin kx + b\cos kx$

3.6.1 Oppgave

Skriv på formen $A\sin(x+\phi)$

a) $3\cos x + 3\sin x =$

b) $5\sqrt{3}\sin x + 5\cos x =$

a)

$$\begin{aligned} 3\cos x + 3\sin x &= 3(\sin x + \cos x) \\ &= 3\sqrt{2}\sin(x + \frac{\pi}{4}) \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} 5\sqrt{3}\sin x + 5\cos x &= 5(\sqrt{3}\sin x + \cos x) \\ &= 5\cdot 2\sin(x+\frac{\pi}{6}) \\ &= 10\sin(x+\frac{\pi}{6}) \\ &------------ \\ \text{MR}: \sqrt{3}\sin x + \cos x &= 2(\sin x\cdot\frac{\sqrt{3}}{2} + \cos x\cdot\frac{\sqrt{3}}{2}) \quad , \quad A = \sqrt{\sqrt{3}^2 + 1^2} = 2 \\ &= 2(\sin x\cdot\cos\frac{\pi}{6} + \cos x\cdot\sin\frac{\pi}{6}) \\ &= 2\sin(x+\frac{\pi}{6}) \end{aligned}$$

3.6.2 Oppgave

Skriv på formen $A\sin(x+\phi)$

a) $\frac{2}{\sqrt{2}\cos(7x)} =$

b) $\sin(5x) - \sqrt{3}\cos(5x) =$

3.7 Likningen $a\sin kx + b\cos kx = c$

3.7.1 Oppgave

Løs likningene

a) $3\cos x + 4\sin x = \frac{3}{\sqrt{2}} + \sin x$, $x \in [0, 2\pi\rangle$

b) $5\sqrt{3}\sin x + 7\cos x + 3 = 13 + 2\cos x$

a)

$$\begin{aligned}
3\cos x + 4\sin x &= \frac{3}{\sqrt{2}} + \sin x \\
3\cos x + 3\sin x &= \frac{3}{\sqrt{2}} \\
\cos x + \sin x &= \frac{1}{\sqrt{2}} \\
&\text{MR}: \ \cos x + \sin x \quad , \quad A = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2} \\
&\qquad \sqrt{2}(\sin x \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + \cos x \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}) \\
&\qquad \sqrt{2}(\sin x \cdot \cos\frac{\pi}{4} + \cos x \cdot \sin\frac{\pi}{4}) \\
&\qquad \sqrt{2}\sin(x + \frac{\pi}{4}) \\
&- - - - - - - - \\
\sqrt{2}\sin(x + \frac{\pi}{4}) &= \frac{1}{\sqrt{2}} \\
\sin(x + \frac{\pi}{4}) &= \frac{1}{2} \\
x + \frac{\pi}{4} &= \frac{\pi}{6} + n \cdot 2\pi \vee x + \frac{\pi}{4} = \frac{\pi}{6} + n \cdot 2\pi \\
x &= \frac{2\pi}{12} - \frac{3\pi}{12} + n \cdot 2\pi \vee x = \frac{10\pi}{12} - \frac{3\pi}{12} + n \cdot 2\pi \\
x &= -\frac{\pi}{12} + n \cdot 2\pi \vee x = \frac{7\pi}{12} + n \cdot 2\pi \\
x &= \{\frac{7\pi}{12}, \frac{23\pi}{12}\}
\end{aligned}$$

3.7.2 Oppgave

Skriv på formen $A\sin(kx + \phi)$

a) $\sin\left(\frac{x}{2}\right) + 3 + 2\sqrt{3}\cos\left(\frac{x}{2}\right) = 4 + 3\sqrt{3}\cos\left(\frac{x}{2}\right)$, $x \in (0, 4\pi\rangle$

b) $\cos\left(\frac{x}{12}\right) + 2\sin\left(\frac{x}{12}\right) = \sqrt{\frac{3}{2}}\sin\left(\frac{x}{12}\right)$, $x \in [0, 24\pi\rangle$

4 Vektorer

4.1 Vektorkoordinater

Vektorkoordinater

4.1.1 Oppgave

Regn ut

a) $6(2\vec{u} + 3\vec{v}) + \frac{1}{2}(4\vec{u} + \vec{v})$

b) $\frac{1}{3}(\vec{a} + 3\vec{b}) - (3\vec{b} - \frac{1}{3}\vec{a})$

a)

$$\begin{aligned} 6(2\vec{u} + 3\vec{v}) + \frac{1}{2}(4\vec{u} + \vec{v}) &= 12\vec{u} + 18\vec{v} + 2\vec{u} + \frac{1}{2}\vec{v} \\ &= 14\vec{u} + \frac{37}{2}\vec{v} \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} \frac{1}{3}(\vec{a} + 3\vec{b}) - (3\vec{b} - \frac{1}{3}\vec{a}) &= \frac{1}{3}\vec{a} + \vec{b} - 3\vec{b} + \frac{1}{3}\vec{a} \\ &= \frac{2}{3}\vec{a} - 2\vec{b} \end{aligned}$$

Vektorkoordinater

4.1.2 Oppgave

Bestem a og b slik at vektorene er parallelle

a) $\vec{u} = [3a, 2, 3], \vec{v} = [7, 6, 5b]$

b) $\vec{u} = [4a + b, 4, 9], \vec{v} = [6, 2, 2b - a]$

a)

$$\begin{aligned} \vec{u} &= k \cdot \vec{v} \\ [3a, 2, 3] &= k \cdot [7, 6, 5b] \\ 2 &= 6k \Rightarrow k = \frac{1}{3} \\ 3a &= 7k \\ 3a &= \frac{7}{3} \Rightarrow a = \frac{7}{9} \\ 3 &= 5kb \\ b \cdot 5 \cdot \frac{1}{3} &= 3 \Rightarrow b = \frac{9}{5} \end{aligned}$$

4.2 Lengden av en vektor

Lengden av en vektor

4.2.1 Oppgave

a) Finn lengden av vektoren $\vec{u} = [3, 8, 1]$

b) Finn avstanden mellom punktene $A(2, 8, 1)$ og $B(-4, 5, 3)$

a)

$$\begin{aligned}|\vec{u}| &= |[3, 8, 1]| \\ &= \sqrt{3^2 + 8^2 + 1^2} = \sqrt{9 + 64 + 1} = \sqrt{74}\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\overrightarrow{AB} &= [-4 - 2, 5 - 8, 3 - 1] \\ &= [-6, -3, 2] \\ |\overrightarrow{AB}| &= |[-6, -3, 2]| \\ &= \sqrt{(-6)^2 + (-3)^2 + 2^2} \\ &= \sqrt{36 + 9 + 4} = \sqrt{49} = 7\end{aligned}$$

Lengden av en vektor

4.2.2 Oppgave

Et parallellepiped har grunnflate $ABCD$ og toppflate $EFGH$, der A og E er endepunkter på samme sidekant. Punktene $A(1,2,1)$, $B(2,6,2)$, $C(7,7,3)$ og $E(2,8,2)$ er gitt.

a) Finn koordinatene til punkt D

b) Finn avstanden mellom D og G

a)

$$\begin{aligned}
\overrightarrow{AB} &= \overrightarrow{DC} \\
[2-1, 6-2, 2-1] &= [7-x, 7-y, 3-z] \\
[1,4,1] &= [7-x, 7-y, 3-z] \\
1 &= 7-x \Rightarrow x = 6 \\
4 &= 7-y \Rightarrow y = 3 \\
1 &= 3-z \Rightarrow z = 2 \\
D &= (6,3,2)
\end{aligned}$$

b)
Vi vet at toppflaten er lik grunnflaten i et parallellepiped. Da må $\overrightarrow{AC} = \overrightarrow{EG}$

$$\begin{aligned}
\overrightarrow{AC} &= [7-1, 7-2, 3-1] = [6,5,2] \\
\overrightarrow{EG} &= [x-2, y-8, z-2] = [6,5,2] \\
x-2 &= 6 \Rightarrow x = 8 \\
y-8 &= 5 \Rightarrow y = 13 \\
z-2 &= 2 \Rightarrow z = 4 \\
G &= (8,13,4) \\
\overrightarrow{DG} &= [8-6, 13-3, 4-2] = [2,10,2] \\
|\overrightarrow{DG}| &= |[2,10,2]| \\
&= \sqrt{2^2+10^2+2^2} \\
&= \sqrt{108}
\end{aligned}$$

4.3 Skalarprodukt

Skalarprodukt

4.3.1 Oppgave

La $\vec{u} = [3, 1, -3]$ og $\vec{v} = [2, -3, 1]$.

a) Finn $\vec{u} \cdot \vec{v}$

b) Finn vinkelen mellom $\vec{u}$ og $\vec{v}$

a)

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = [3, 1, -3] \cdot [2, -3, 1] = 6 - 3 - 3 = 0$$

b)

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = 0 \Rightarrow \vec{u} \perp \vec{v}$$

Skalarprodukt

4.3.2 Oppgave

La $\vec{u} = [2, 1, -4]$ og $\vec{v} = [2, -3, 1]$

a) Finn $(\vec{u} + \vec{v}) \cdot (\vec{u} - \vec{v})$

b) Finn vinkelen mellom $(\vec{u} + \vec{v})$ og $(\vec{u} - \vec{v})$

a)

$$\begin{aligned}(\vec{u} + \vec{v}) \cdot (\vec{u} - \vec{v}) &= \vec{u}^2 - \vec{v}^2 \\ &= \sqrt{2^2 + 1^2 + (-4)^4}^2 - \sqrt{2^2 + (-3)^2 + 1^2} \\ &= (4 + 1 + 16) - (4 + 9 + 1) \\ &= 21 - 14 = 7\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}(\vec{u} + \vec{v}) &= [2, 1, -4] + [2, -3, 1] \\ &= [4, -2, -3] \\ |(\vec{u} + \vec{v})| &= \sqrt{4^2 + (-2)^2 + (-3)^2} \\ &= \sqrt{16 + 4 + 9} = \sqrt{29} \\ (\vec{u} - \vec{v}) &= [2, 1, -4] - [2, -3, 1] \\ &= [0, 4, -5] \\ |(\vec{u} - \vec{v})| &= \sqrt{0^2 + 4^2 + (-5)^2} \\ &= \sqrt{16 + 25} = \sqrt{41}\end{aligned}$$

4.4 Determinanter

Determinanter

4.4.1 Oppgave

a) $\begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}$

b) $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 2 \\ 5 & 1 & 3 \\ 3 & 2 & 2 \end{bmatrix}$

a)

$$\begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} = 5 \cdot 2 - 3 \cdot 7 = 10 - 21 = -11$$

b)

$$\begin{aligned} \begin{bmatrix} 3 & 2 & 2 \\ 5 & 1 & 3 \\ 3 & 2 & 2 \end{bmatrix} &= 3 \cdot \begin{bmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} - 2 \cdot \begin{bmatrix} 5 & 3 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} + 2 \cdot \begin{bmatrix} 5 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix} \\ &= 3(2-6) - 2(10-9) + 2(10-3) \\ &= -12 - 2 + 14 \\ &= 0 \end{aligned}$$

Determinanter

4.4.2 Oppgave

En trekant har hjørner i $A(4,2,3)$, $B(2,6,4)$ og $C(1,3,5)$

a) Finn arealet av trekanten

b) Finn høyden fra A ned på BC

4.5 Vektorprodukt

Vektorprodukt

4.5.1 Oppgave

Finn vektorproduktet av vektorene

a) $[4, 2, 1]$ og $[3, -2, 1]$

b) $[3, -4, -2]$ og $[-4, -1, 2]$

Vektorprodukt

4.5.2 Oppgave

En trekant har hjørner i $A(4, 2, 3)$, $B(2, 6, 4)$ og $C(1, 3, 5)$

a) Finn arealet av trekanten

b) Finn høyden fra A ned på BC

4.6 Volum

Volum

4.6.1 Oppgave

I parallellepipedet $ABCDEFGH$ er $A(3,2,1)$, $B(5,-1,1)$, $D(-2,1,3)$ og $E(4,3,5)$ gitt. AE er en sidekant

a) Finn koordinatene til C

b) Finn volumet av parallellepipedet.

Volum

4.6.2 Oppgave

I tetraederet $ABCT$ er $A(2,3,1)$, $B(2,-2,2)$, $C(3,2,0)$ og $T(4,-3,5)$ gitt.

a) Finn volumet av tetraederet

b) Finn høyden fra A til flaten BCT

a)

$$\begin{aligned}
\overrightarrow{AB} &= [2-2, -2-3, 2-1] = [0,-5,1] \\
\overrightarrow{AC} &= [3-2, 2-3, 0-1] = [1,-1,-1] \\
\overrightarrow{AT} &= [4-2, -3-3, 5-1] = [2,-6,4] \\
\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC} &= \big[(-5)\cdot(-1) - (-1)\cdot 1, -(0\cdot(-1) - 1\cdot 1), 0\cdot(-1) - (-5)\cdot 1\big] \\
&= \big[5+1, -(0-1), 0+5\big] \\
&= \big[6,1,5\big] \\
(\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC}) \cdot \overrightarrow{AT} &= \big[6,1,5\big] \cdot \big[2,-6,4\big] \\
&= 12 - 6 + 20 \\
&= 26 \\
V &= \frac{1}{6}|(\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC}) \cdot \overrightarrow{AT}| \\
&= \frac{1}{6} \cdot 26 = \frac{13}{3}
\end{aligned}$$

b)
Volumet beregnet med klassisk geometri :

$$V = \frac{1}{3} \cdot G \cdot h$$

Areal av grunnflaten:

$$G = \frac{1}{2}|\overrightarrow{BC} \times \overrightarrow{BT}|$$

5 Romgeometri

5.1 Plan

Plan

5.1.1 Oppgave

Et plan går gjennom punktene $A(3,1,2)$, $B(3,4,1)$ og $C(1,8,1)$

a) Finn en normalvektor for planet.

b) Finn likningen til planet

c) Avgjør om $D(3,7,0)$ ligger i planet

a)

$$\begin{aligned}
\overrightarrow{AB} &= [3-3, 4-1, 1-2] = [0,3,-1] \\
\overrightarrow{AC} &= [1-3, 8-1, 1-2] = [-2,7,-1] \\
\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AB} &= \left[\begin{bmatrix} 3 & -1 \\ 7 & -1 \end{bmatrix}, -\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ -2 & -1 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} 0 & 3 \\ -2 & 7 \end{bmatrix}\right] \\
&= [-3-(-7), -(0-2), 0-(-6)] \\
&= [4,2,6] = 2[2,1,3] \\
\vec{n_\alpha} &= [2,1,3]
\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}
\alpha \ : \ 2(x-3)+(y-1)+3(z-2) &= 0 \\
2x-6+y-1+3z-6 &= 0 \\
2x+y+3z-13 &= 0
\end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned}
2\cdot 3+7+3\cdot 0-13 &= 6+7-13 \\
&= 0
\end{aligned}$$

Altså ligger punktet D i planet.

Plan

5.1.2 Oppgave

Finn vinkelen mellom planene α og β

a) $\alpha : 2x - 4y + z = 7$ og $\beta : x - 2y + 3z = 5$

b) $\alpha : 3x + 2y - 5z = 7$ og $\beta : 2x - 3y + 7z = 4$

a)

$$
\begin{aligned}
n_\alpha &= [2, -4, 1] \\
n_\beta &= [1, -2, 3] \\
n_\alpha \cdot n_\beta &= [2, -4, 1] \cdot [1, -2, 3] \\
&= 2 + 8 + 3 = 13 \\
|n_\alpha| &= |[2, -4, 1]| = \sqrt{4 + 16 + 1} = \sqrt{21} \\
|n_\beta| &= [1, -2, 3]| = \sqrt{1 + 4 + 9} = \sqrt{14} \\
\cos v &= \frac{n_\alpha \cdot n_\beta}{|n_\alpha| \cdot |n_\beta|} \\
&= \frac{13}{\sqrt{21}\sqrt{14}} = \frac{13}{7\sqrt{6}} \\
v &= 40,7^\circ
\end{aligned}
$$

b)

$$
\begin{aligned}
n_\alpha &= [3, 2, -5] \\
n_\beta &= [2, -3, 7] \\
n_\alpha \cdot n_\beta &= [3, 2, -5] \cdot [2, -3, 7] \\
&= 6 - 6 - 35 = -35 \\
|n_\alpha| &= |[3, 2, -5]| = \sqrt{9 + 4 + 25} = \sqrt{38} \\
|n_\beta| &= [2, -3, 7]| = \sqrt{4 + 9 + 49} = \sqrt{62} \\
\cos v &= \frac{n_\alpha \cdot n_\beta}{|n_\alpha| \cdot |n_\beta|} \\
&= \frac{-35}{\sqrt{62}\sqrt{38}} \\
v &= 136,1^\circ \Rightarrow v = 180^\circ - 136,1^\circ = 43,9^\circ
\end{aligned}
$$

5.2 Rette linjer

Rette linjer

5.2.1 Oppgave

En linje går gjennom punktene $A(3, 1, 0)$ og $B(4, -2, 1)$

a) Finn en parameterframstilling for linja

b) Finn skjæringspunktet S mellom linja og et plan med likningen

$$\alpha \ : \ 2x + 3y - z = 5$$

a)
Finner retningsvektoren til linja ved å finne $\overrightarrow{AB}$.

$$\begin{aligned}
\overrightarrow{AB} &= [4 - 3, -2 - 1, 1 - 0] \\
\vec{r_l} &= [1, -3, 1] \\
l : &\begin{cases} x = 3 + t \\ y = 1 - 3t \\ z = t \end{cases}
\end{aligned}$$

b)
Setter inn koordinatene til linja inn i likningen til planet.

$$\begin{aligned}
2x + 3y - z &= 5 \\
2(3 + t) + 3(1 - 3t) - t &= 5 \\
6 + 2t + 3 - 9t - t &= 5 \\
-8t &= -4 \\
t &= \frac{1}{2} \\
S &= \left(3 + \frac{1}{2}, 1 - \frac{3}{2}, \frac{1}{2}\right) = \left(\frac{7}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right) \\
&= \left(4, -2, -1\right)
\end{aligned}$$

c)

Rette linjer

5.2.2 Oppgave 5.2.2

Gitt fire punkter $A(3,1,5), B(3,2,1), C(-2,-3,1)$ og $D(-2,-5,2)$

a) Finn en parameterframstilling for linja gjennom A og B.

b) Finn likningen for planer α gjennom A, C og D

c) Finn vinkelen mellom l og α.

a)
Finner retningsvektoren ved å finne $\overrightarrow{AB}$.

$$\overrightarrow{AB} = [3-3, 2-1, 1-5] = [0, 1, -4]$$

$$l : \begin{cases} x & = 3 \\ y & = 1 + t \\ z & = 5 - 4t \end{cases}$$

b)

$$\begin{aligned} \overrightarrow{AC} &= [-2-3, -3-1, 1-5] = [-5, -4, -4] = -[5, 4, 4] \\ \overrightarrow{AD} &= [-2-3, -5-1, 2-5] = [-5, -6, -3] = -[5, 6, 3] \\ \overrightarrow{AC} \times \overrightarrow{AD} &= [-12, 5, 10] \\ \alpha &: -12(x-3) + 5(y-1) + 10(z-5) = 0 \\ &: -12x + 5y + 10z - 19 = 0 \end{aligned}$$

c)
Finner vinkel mellom normalvektor og retningsvektor :

$$\begin{aligned} \overrightarrow{r_l} &= [0, 1, -4] \\ \overrightarrow{n_\alpha} &= [-12, 5, 10] \\ \overrightarrow{r_l} \cdot \overrightarrow{n_\alpha} &= 5 - 40 = -35 \\ |\overrightarrow{r_l}| &= |[0, 1, -4]| = \sqrt{1^2 + 4^4} = \sqrt{17} \\ |\overrightarrow{n_\alpha}| &= |[-12, 5, 10]| = \sqrt{144 + 25 + 100} = \sqrt{269} \\ \cos v &= \frac{-35}{\sqrt{17}\sqrt{269}} \\ v &= 121,2^\circ \Rightarrow v = 180^\circ - 121,2^\circ = 58,8^\circ \end{aligned}$$

5.3 Parameterframstilling for et plan

Parameterframstilling for et plan

5.3.1 Oppgave 5.3.1

Et plan α går gjennom punktene $A(3,1,5)$, $B(3,2,1)$ og $C(-2,-3,1)$

a) Finn en parameterframstilling for planet

b) Undersøk om $D(-3,-4,1)$ ligger i planet.

a)

$$\overrightarrow{AB} = [3-3, 2-1, 1-5] = [0,1,-4]$$
$$\overrightarrow{AC} = [-2-3, -3-1, 1-5] = [-5,-4,-4]$$

$$\alpha : \begin{cases} x &= x_0 + a_x s + b_x t \\ y &= y_0 + a_y s + b_y t \\ z &= z_0 + a_z s + b_z t \end{cases}$$
$$\alpha : \begin{cases} x &= 3 + 5t \\ y &= 1 + s - 4t \\ z &= 5 - 4s - 4t \end{cases}$$

b)
Setter koordinatene til punktet D inn i parameterframstillingen

$$\alpha : \begin{cases} -3 &= 3 + 5t \\ -4 &= 1 + s - 4t \\ 1 &= 5 - 4s - 4t \end{cases}$$
$$-3 = 3 - 5t$$
$$t = \frac{6}{5}$$
$$s = -4 - 1 + 4t = -\frac{1}{5}$$

Parameterframstilling for et plan

5.3.2 Oppgave 5.3.2

Finn en parameterframstilling for planet som går gjennom punktet $A(3,4,1)$ og som inneholder linja

$$l : \begin{cases} x &= 3-5t \\ y &= -2-t \\ z &= 2+t \end{cases}$$

Vi trenger 2 vektorer og et punkt i planet for lage parameterframstillingen.
Linjen l gir oss $P(3,-2,2)$

$$\begin{aligned} \overrightarrow{r_l} &= [-5,-1,1] \\ \overrightarrow{AP} &= [3-3,-2-4,2-1] = [0,-6,1] \end{aligned}$$

Da blir parameterframstilling av planet :

$$l : \begin{cases} x &= 3-5s \\ y &= 4-s-6t \\ z &= 1+s+t \end{cases}$$

5.4 Likningen for en kule

Likningen for en kule

5.4.1 Oppgave 5.4.1

En kule har senter i $S(3, 1, 2)$ og radius 4. En linje l er gitt ved parameterframstillingen

$$l : \begin{cases} x & = 3 \\ y & = 1 + 4t \\ z & = -2 + 4t \end{cases}$$

a) Finn likningen til kula

b) Finn skjæringspunktene mellom kula og linjen.

a)

$$\begin{aligned}(x - x_0)^2 + (y - y_0)^2 + (z - z_0)^2 &= r^2 \\ (x - 3)^2 + (y - 1)^2 + (z - 2)^2 &= 4^2 \\ (x - 3)^2 + (y - 1)^2 + (z - 2)^2 &= 16\end{aligned}$$

b)
Setter koordinatene til linja inn i likningen til kula.

$$\begin{aligned}(3 - 3^2) + (1 + 4t - 1)^2 + (-2 + 4t - 2)^2 &= 16 \\ (4t)^2 + (4t - 4)^2 &= 16 \\ 16t^2 + 16t^2 - 32t + 16 &= 16 \\ 32t(t - 1) &= 0 \\ t &= 0 \\ t &= 1 \\ t = 0 : S_1 &= (3, 1, -2) \\ t = 1 : S_2 &= (3, 5, 2)\end{aligned}$$

Likningen for en kule

5.4.2 Oppgave 5.4.2

Finn radien og sentrum i kula med likningen

a) $x^2 + y^2 + z^2 - 4x - 2y - 4z = 7$

b) $x^2 + y^2 + z^2 + 6x + 2y - 6z = 30$

a)

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 + z^2 - 4x - 2y - 4z &= 7 \\ x^2 - 4x + 4 + y^2 - 2y + 1 + z^2 - 4z + 4 &= 7 + 4 + 1 + 4 \\ (x-2)^2 + (y-1)^2 + (z-2)^2 &= 4^2 \\ S &= (2, 1, 2) \\ r &= 4 \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} x^2 + y^2 + z^2 + 6x + 2y - 6z &= 30 \\ x^2 + 6x + 9 + y^2 + 2y + 1 + z^2 - 6z + 9 &= 30 + 9 + 1 + 9 \\ (x+3)^2 + (y+1)^2 + (z-3)^2 &= 7^2 \\ S &= (-3, -1, 3) \\ r &= 7 \end{aligned}$$

6 Følger og rekker

6.1 Tallfølger

Tallfølger

6.1.1 Oppgave

I en følge er ledd nr n gitt ved $a_n = 2n^2 + 3$

a) Finn a_3

b) Finn a_5

Tallfølger

6.1.2 Oppgave

I en aritmetisk følge er det andre leddet 11 og differansen $d = 3$

a) Finne det første leddet

b) Finn en formel for ledd nummer n

c) Finn ledd nr 52

Tallfølger

6.1.3 Oppgave

I en følge er $a_i = 3a_{i-1} + 1, i > 1$

a) Bestem a_{i-1} når $a_i = 4009$

b) Bestem a_1 når $a_4 = 4009$

6.2 Rekker

Rekker

6.2.1 Oppgave

Gitt rekken $16 + 24 + 36 + 54 + \ldots$

a) Hva slags rekke er dette?

b) Finn a_5

c) Finns_8

Rekker

6.2.2 Oppgave

I en aritmetisk rekke er $a_1 = 5$ og $d = 4$

a) Bestem a_5

b) Bestem s_5

c) Finn et uttrykk for s_n

d) Summen av rekka er 1224. Hvor mange ledd er det i rekka?

a)

$$\begin{aligned} a_n &= a_1 + d(n-1) \\ &= 5 + 4(n-1) \\ &= 4n + 1 \\ a_5 &= 4 \cdot 5 + 1 \\ &= 21 \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} s_n &= \frac{a_1 + a_n}{2} \cdot n \\ &= \frac{(5 + 4n + 1) \cdot n}{1} \\ &= n(2n+3) \\ s_5 &= 5 \cdot (2 \cdot 5 + 3) \\ &= 5 \cdot 13 \\ &= 65 \end{aligned}$$

c) se oppgave b)

d) CAS

$$\begin{aligned} a(x) &:= 5 + 4(n+1) \\ a(5) &= 21 \\ s(n) &:= Sum(a, n, 1, n) \\ s(5) &= 65 \\ Løs(s = 1224) \rightarrow n &= -\frac{51}{2}, n = 24 \\ n &= 24 \end{aligned}$$

6.3 Uendelige rekker

Uendelige rekker

6.3.1 Oppgave

Gitt en uendelig geometrisk rekke $81 + 72 + 64 + ...$

a) Bestem kvotienten k

b) Avgjør om rekka konvergerer

c) Finn summen av rekka

a)

$$\begin{aligned} k &= \frac{a_n}{a_{n-1}} \\ &= \frac{72}{81} = \frac{8}{9} \end{aligned}$$

b)

$$|k| < 1 \Rightarrow \text{altså er rekka konvergent}$$

c)

$$\begin{aligned} S &= \frac{a_1}{1-k} \\ &= \frac{81}{1-\frac{8}{9}} \\ &= 729 \end{aligned}$$

Uendelige rekker

6.3.2 Oppgave

Gitt en uendelig geometrisk rekke $\frac{27}{5} - \frac{18}{5} + \frac{12}{5} - \frac{8}{5} + \ldots$

a) Bestem kvotienten k

b) Avgjør om rekka konvergerer

c) Finn summen av rekka

a)

$$\begin{aligned} k &= -\frac{18}{5} / \frac{27}{5} \\ &= -\frac{18}{27} \\ &= -\frac{2}{3} \end{aligned}$$

b)

$$|-\frac{2}{3}| < 1, \text{ altså er rekka konvergent}$$

c)

$$\begin{aligned} S &= \frac{\frac{27}{5}}{1 + \frac{2}{3}} \\ &= \frac{27 \cdot 3}{5 \cdot 5} \\ &= \frac{81}{25} \end{aligned}$$

6.4 Variabel kvotient

Variabel kvotient

6.4.1 Oppgave

Gitt den uendelige rekken $1-\sqrt{x}+x-x\sqrt{x}+x^2-...$

a) Finn konvergensområdet for rekken

b) Finn summen $s(x)$ av rekken

c) Tegn grafen til s(x)

a)
Finner først $k=\frac{a_2}{a_1}=-\sqrt{x}$

Konvergensområdet finner vi når $k\in<-1,1>$

$$-\sqrt{x}>-1$$
$$\sqrt{x}<1$$
$$x<1$$

Vi vet at det ikke går an å ta roten av et negativt tall, derfor må $x>0$
Altså blir konvergensområdet : $x\in<0,1>$

b) $S(x)=\frac{1}{1+\sqrt{x}}$

c)
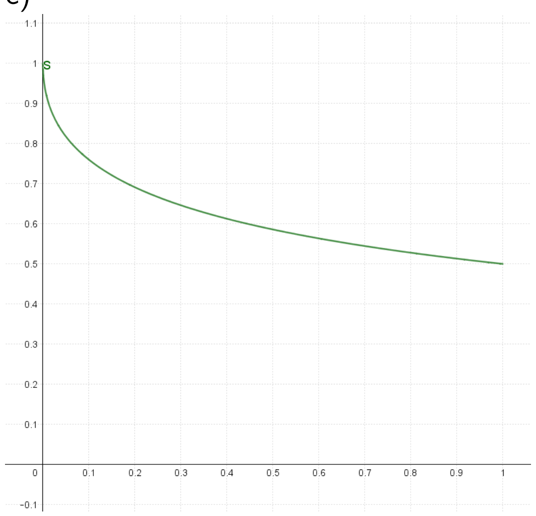

6.5 Induksjonsbevis

Induksjonsbevis

6.5.1 Oppgave

Vis ved induksjon at $12 + 16 + 20 + 24 + ... + a_n = 2n(n + 5)$

$a_n = 12 + 4(n - 1) = 12 + 4v - 4 = 4n + 8$

P(1) :
v.s. $4 \cdot 1 + 8 = 12$

h.s. $2 \cdot 1(1 + 5) = 2 \cdot 6 = 12$

altså sann for $n = 1$

P(n) :
$12 + 16 + 20 + 24 + ... + (4n + 8) = 2n(n + 5)$, antas sann

P(n+1) :
v.s.

$$\begin{aligned} 12 + 16 + 20 + ... + a_n + a_{n+1} &= (2n(n + 5)) + a_{n+1} \\ &= 2n(n + 5) + 4(n + 1) + 8 \\ &= 2n^2 + 10n + 4n + 4 + 8 \\ &= 2n^2 + 14n + 12 \end{aligned}$$

h.s.

$$\begin{aligned} 2(n + 1)((n + 1) + 5) &= (2n + 2)(n + 6) \\ &= 2n^2 + 2n + 12n + 12 \\ &= 2n^2 + 14n + 12 \end{aligned}$$

v.s.=h.s., altså er påstande sann for alle $n \in N$

7 Integrasjonsmetoder

7.1 Integrasjonsformler

Integrasjonsformler

7.1.1 Oppgave

Regn ut

a) $\int 3\sin x - \cos x \; dx =$

b) $\int 1 + \tan^2 x \; dx =$

a)

$$\int 3\sin x - \cos x \; dx = -3\cos x + \sin x + C$$

b)

$$\int 1 + \tan^2 x \; dx = \tan x + C$$

$$\text{fordi}: (\tan x)' = 1 + \tan^2 x$$

Integrasjonsformler

7.1.2 Oppgave

Regn ut

a) $\int \frac{6}{3x-2} \; dx =$

b) $\int 1 + \tan^2(3x+2) \; dx =$

a)

$$\int \frac{6}{3x-2} \; dx = 2\ln(3x-2) + C$$

$$(2\ln(3x-2))' = \frac{6}{3x-2}$$

b)

$$\int 1 + \tan^2(3x+2) \; dx = \frac{1}{3}\tan(3x+2) + C$$

$$\left(\frac{1}{3}\tan(3x+2)\right)' = 1 + \tan^2(3x+2)$$

7.2 Variabelskifte

Variabelskifte

7.2.1 Oppgave

Regn ut

a) $\int 6x^2\ e^{x^3}\ dx =$

b) $\int \frac{4x^5}{x^6+3}\ dx =$

a)

$$\begin{aligned}\int 6x^2\ e^{x^3}\ dx &= \int 6x^2\ e^u \frac{1}{3x^2}\ du \\ \text{MR}\ :\ u = x^3,\ u' &= 3x^2,\ dx = \frac{1}{3x^2}\ du \\ &= 2\int e^u\ du \\ &= 2e^u + C \\ &= 2e^{x^3}\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\int \frac{4x^5}{x^6+3}\ dx &= \int \frac{4x^5}{u}\cdot\frac{1}{6x^5}du \\ \text{MR}\ :\ u = x^6+3,\ u' &= 6x^5,\ dx = \frac{1}{6x^5}du \\ &= \frac{2}{3}\int \frac{1}{u}\ du \\ &= \frac{2}{3}\ln u + C \\ &= \frac{2}{3}\ln|x^6+3| + C\end{aligned}$$

Variabelskifte

7.2.2 Oppgave

Regn ut

a) $\int e^{-2\sin x} \cdot \cos x \; dx =$

b) $\int \frac{e^{2x}+2}{e^{2x}+4x} \; dx =$

a)

$$\int e^{-2\sin x} \cdot \cos x \; dx = \int e^{u} \cdot \cos x \cdot \frac{1}{-2\cos x} \; du$$

$$\text{MR} \; : \; u = -2\sin x, \; u' = -2\cos x, \; dx = \frac{1}{-2\cos x} du$$

$$= -\frac{1}{2} \int e^{u} \; du$$

$$= -\frac{1}{2} \; e^{u} + C$$

$$= -\frac{1}{2} \; e^{-2\sin x} + C$$

b)

$$\int \frac{e^{2x}+2}{e^{2x}+4x} \; dx = \int \frac{e^{2x}+2}{u} \frac{1}{2(e^{2x}+2)} du$$

$$\text{MR} \; : \; u = e^{2x} + 4x, \; u' = 2e^{2x} + 4 = 2(e^{2x}+2), dx = \frac{1}{2(e^{2x}+2)} du$$

$$= \frac{1}{2} \int \frac{1}{u} \; du$$

$$= \frac{1}{2} \ln u + C$$

$$= \frac{1}{2} \ln(e^{2x} + 4x) + C$$

7.3 Delvis integral

Delvis integral

7.3.1 Oppgave

Regn ut

a) $\int (x+3)e^{x+3}\ dx =$

b) $\int (4x-2)\ln x\ dx =$

a)

$$\begin{aligned}\int (x+3)e^{x+3}\ dx &= (x+3)e^{x+3} - \int e^{x+3}\ dx\\ \text{MR}:\quad u &= x+3, u' = 1\\ v &= e^{x+3}, v' = e^{x+3}\\ &= (x+3)e^{x+3} - e^{x+3} + C\\ &= e^{x+3}(x+3-1) + C\\ &= e^{x+3}(x+2) + C\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}\int (4x-2)\ln x\ dx &= 2x(x-2)\ln x - \int \frac{1}{x}\cdot 2x(x-1)\ dx\\ \text{MR}:\quad u &= \ln x, u' = \frac{1}{x}\\ v &= 2x^2 - 2x, v' = 4x-2\\ &= 2x(x-1)\ln x - \int 2x-2\ dx\\ &= 2x(x-1)\ln x - x^2 + 2x + C\end{aligned}$$

Delvis integral

7.3.2 Oppgave

Regn ut

a) $\int (x^2 - 5)e^x \ dx =$

b) $\int \cos x \cdot e^x \ dx =$

a)

$$
\begin{aligned}
\int (x^2 - 5)e^x \ dx &= (x^2 - 5)e^x - \int 2x \cdot e^x \ dx \\
\text{MR} \ : \ & u = x^2 - 5, \ u' = 2x \\
& v = e^x, \ v' = e^x \\
&= (x^2 - 5)e^x - (2xe^x - 2\int e^x \ dx) \\
\text{MR} \ : \ & u = 2x, \ u' = 2 \\
& v = e^x, \ v' = e^x \\
&= (x^2 - 5)e^x - 2xe^x + 2e^x + C \\
&= e^x(x^2 - 2x - 3) + C \\
&= e^x(x - 3)(x + 1) + C
\end{aligned}
$$

b)

$$
\begin{aligned}
\int \cos x \cdot e^x \ dx &= e^x \cos x - \int e^x(-\sin x) \ dx \\
\text{MR} \ : \ & u = \cos x, \ u' = -\sin x \\
& v = e^x, \ v' = e^x \\
\int \cos x \cdot e^x \ dx &= e^x \cos x + \int e^x \sin x \ dx \\
\text{MR} \ : \ & u = \sin x, \ u' = \cos x \\
& v = e^x, \ v' = e^x \\
\int \cos x \cdot e^x \ dx &= e^x \cos x + e^x \sin x - \int e^x \cos x \ dx \\
2\int \cos x \cdot e^x \ dx &= e^x \cos x + e^x \sin x \\
\int \cos x \cdot e^x \ dx &= \frac{1}{2}e^x(\cos x + \sin x) + C
\end{aligned}
$$

7.4 Bestemt integral

Bestemt integral

7.4.1 Oppgave

Regn ut

a) $\int_0^{\sqrt{\pi}} 6x \ \sin(3x^2 + 2) \ dx =$

b) $\int_0^1 3x \cdot e^{3x} \ dx =$

a)

$$
\begin{aligned}
\int 6x \ \sin(3x^2+2) \ dx &= \int \sin u \ du \\
\text{MR} \ : \ u &= 3x^2 + 2, \ u' = 6x \\
&= -\cos u + C \\
&= -\cos(3x^2+2) + C \\
\int_0^{\sqrt{\pi}} 6x \ \sin(3x^2+2) \ dx &= \Big[-\cos(3x^2+2) \Big]_0^{\sqrt{\pi}} \\
&= (-\cos(3\pi+2)) - (-\cos(0+2)) \\
&= \cos(2) - \cos(3\pi+2) \\
\text{MR} \ : \ \cos(2\pi+v) &= \cos(v) \\
\cos(u+v) &= \cos u \cos v - \sin u \sin v \\
\cos(\pi + (2\pi+2)) &= \cos(\pi)\cos(2\pi+2) - \sin(\pi)\sin(2\pi+2) \\
&= -\cos(2) \\
- - - - - - - - - \\
\cos(2) - \cos(3\pi+2) &= \cos(2) - (-\cos(2)) \\
&= 2\cos(2)
\end{aligned}
$$

b)

$$\begin{aligned}
\int 3x \cdot e^{3x}\ dx &= \frac{1}{3}\int u \cdot e^{u}\ du \\
\text{MR}\ :\ u &= 3x,\ u' = 3 \\
\text{MR}\ :\ \int x \cdot e^{x}\ dx &= \\
u &= x,\ u' = 1 \\
v &= e^{x},\ v' = e^{x} \\
&= x \cdot e^{x} - e^{x} + C \\
\frac{1}{3}\int u \cdot e^{u}\ du &= \frac{1}{3}e^{u}(u-1) + C \\
&= \frac{1}{3}e^{3x}(3x-1) + C \\
\int_0^1 3x \cdot e^{3x}\ dx &= \left[\frac{1}{3}e^{3x}(3x-1)\right]_0^1 \\
&= \frac{1}{3}\big((e^{3}(3-1)) - (e^{0}(0-1))\big) \\
&= \frac{1}{3}(2e^{3} + 1)
\end{aligned}$$

Bestemt integral

7.4.2 Oppgave

Regn ut

a) $\int\limits_{1}^{2} \frac{3x}{4x^2+2}\ dx =$

b) $\int\limits_{2}^{3} 4x^2\ e^{2x}\ dx =$

a)

$$\begin{aligned}
\int \frac{3x}{4x^2+2}\ dx &= \int \frac{3x}{u}\frac{1}{8x}du \\
\text{MR}\ :\ u = 4x^2+2,\ u' &= 8x,\ dx = \frac{1}{8x}du \\
&= \frac{3}{8}\int \frac{1}{u}\ du \\
&= \frac{3}{8}\ln(4x^2+2)+C \\
\int\limits_{1}^{2} \frac{3x}{4x^2+2}\ dx &= \left[\frac{3}{8}\ln(4x^2+2)\right]_1^2 \\
&= \frac{3}{8}\Big((\ln(4\cdot 2^2+2)-(\ln(4\cdot 1^2+2))\Big) \\
&= \frac{3}{8}\big(\ln 18-\ln 6\big) \\
&= \frac{3}{8}\big(\ln 3+\ln 6-\ln 6\big) \\
&= \frac{3\ln 3}{8}
\end{aligned}$$

b)

$$\int 4x^2\ e^{2x}\ dx = \int (2x)^2\ e^{2x}\ dx = \frac{1}{2}\int u^2 \cdot e^u du$$

$$\text{MR}\ :\ u = 2x, u' = 2, dx = \frac{1}{2}du$$

$$\begin{aligned} \text{MR}\ :\ \int u^2\ e^u\ du &= u^2e^u - 2\int u \cdot e^u\ du \\ &= u^2e^u - 2(ue^u - \int e^u\ du) \\ &= u^2e^u - 2ue^u + 2e^u + C \end{aligned}$$

$$-----------------$$

$$\begin{aligned} \int 4x^2\ e^{2x}\ dx &= \frac{1}{2}(e^{(2x)}((2x)^2 - 2(2x) + 2)) + C \\ &= e^{2x}(2x^2 - 2x + 1) + C \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \int_2^3 4x^2\ e^{2x}\ dx &= \left[e^{2x}(2x^2 - 2x + 1)\right]_2^3 \\ &= e^6(18 - 6 + 1) - e^4(8 - 4 + 1) \\ &= 13e^6 - 5e^4 \end{aligned}$$

7.5 Delbrøkoppspalting

Delbrøkoppspalting

7.5.1 Oppgave

Regn ut

a) $\int \frac{4x-2}{x^2-1}\,dx =$

b) $\int \frac{5x-9}{x^2-3x}\,dx =$

a)

$$\begin{aligned}
\int \frac{4x-2}{x^2-1}\,dx &= \int \frac{A}{x+1} + \frac{B}{x-1} \\
\text{MR} \;:\; \frac{4x-2}{x^2-1} &= \frac{A}{x+1} + \frac{B}{x-1} \\
4x-2 &= A(x-1) + B(x+1) \\
x=-1 \;:\; 4\cdot(-1)-2 &= A(-1-1) \\
-2A &= -6 \\
A &= 3 \\
x=1 \;:\; 4\cdot 1-2 &= B(1+1) \\
2 &= 2B \\
B &= 1 \\
\int \frac{3}{x+1} + \frac{1}{x-1} &= 3\ln|x+1| + \ln|x-1| + C
\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}
\int \frac{5x-9}{x^2-3x}\,dx &= \int \frac{5x-9}{x(x-3)}\,dx \\
&= \int \frac{A}{x} + \frac{B}{x-3}\,dx \\
\text{MR} \;:\; \frac{5x-9}{x^2-3x} &= \frac{A}{x} + \frac{B}{x-3} \\
5x-9 &= A(x-3) + Bx \\
x=0 \;:\; 0-9 &= -3A \\
A &= 3 \\
x=3 \;:\; 3-9 &= 3B \\
B &= -2 \\
\int \frac{3}{x} + \frac{-2}{x-3}\,dx &= 3\ln|x| - 2\ln|x-3| + C
\end{aligned}$$

Delbrøkoppspalting

7.5.2 Oppgave

Regn ut

a) $\int \frac{x+11}{x^2+x-2}\,dx =$

b) $\int \frac{x+22}{x^2-x-20}\,dx =$

a)

$$\begin{aligned}
\int \frac{x+11}{x^2+x-2}\,dx &= \int \frac{x+11}{(x+2)(x-1)}\,dx \\
\text{MR} \ : \ \frac{x+11}{x^2+x-2} &= \frac{A}{x+2} + \frac{B}{x-1} \\
x+11 &= A(x-1) + B(x+2) \\
x=-2\ ;\ -2+11 &= A(-2-1) \\
-3A &= 9 \\
A &= -3 \\
x=1\ :\ 1+11 &= B(1+2) \\
3B &= 12 \\
B &= 4 \\
\int \frac{x+11}{(x+2)(x-1)}\,dx &= \int \frac{-3}{x+2} + \frac{4}{x-1}\,dx \\
&= 4\ln|x-1| - 3\ln|x+2| + C
\end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned}
\int \frac{x+22}{x^2-x-20}\,dx &= \int \frac{x+22}{(x-5)(x+4)}\,dx \\
\text{MR} \ : \ \frac{x+22}{x^2-x-20}\,dx &= \frac{A}{x-5} + \frac{B}{x+4} \\
x+22 &= A(x+4) + B(x-5) \\
x=5\ :\ 5+22 &= A(5+4) \\
9A &= 27 \\
A &= 3 \\
x=-4\ :\ -4+22 &= B(-4-5) \\
18 &= -9B \\
B &= -2 \\
\int \frac{x+22}{(x-5)(x+4)}\,dx &= \int \frac{3}{x-5} + \frac{-2}{x+4} \\
&= 3\ln|x-5| - 2\ln|x+4| + C
\end{aligned}$$

8 Differensiallikninger

8.1 Differensiallikninger

8.1.1 Oppgave

Finn minst en løsning av differensiallikningen ved å šešvaret.

1. $y' = y$
2. $y'' = -y$

8.1.2 Oppgave

Løs differensiallikningen.

1. $y' + 3y = 9$
2. $y' + 2xy = 0$

8.2 Separable diff.likn.

8.2.1 Oppgave

Løs differensiallikningen.

1. $y' = 3xy \ , \ y(0) = 5.$
2. $xy' - 2x = 3y \ , \ y(1) = 7$

8.3 Logistisk vekst

8.3.1 Oppgave

1.

8.4 Retningsdiagram

Retningsdiagram

8.4.1 Oppgave

1.

8.5 2.ordens diff.likn.

2.ordens diff.likn.

8.5.1 Oppgave

1. $y'' - 3y' = 0$
2. $y'' + 6y' + 9y = 0$
3. $y'' + 4y' + 3y = 0$

a)

$$\begin{aligned} y'' - 3y' &= 0 \\ r^2 - 3r &= 0 \\ r(r-3) &= 0 \\ r = 0 &\vee r = 3 \\ y &= C \cdot e^{0 \cdot x} + D \cdot e^{3x} \\ &= C + D \cdot e^{3x} \end{aligned}$$

b)

$$\begin{aligned} y'' + 6y' + 9y &= 0 \\ r^2 + 6r + 9 &= 0 \\ (r-3)^2 &= 0 \\ r_1 &= r_2 = 3 \\ y &= e^{3x}(C + Dx) \end{aligned}$$

c)

$$\begin{aligned} y'' + 4y' + 3y &= 0 \\ r^2 + 4r + 3 &= 0 \\ r &= \frac{-4 \pm \sqrt{16 - 12}}{2} \\ &= \frac{-4 \pm \sqrt{4 \cdot (-1)}}{2} \\ &= \frac{-4}{2} \pm \frac{2i}{2} \\ &= -2 \pm i \\ y &= e^{-2x}(C \sin x + D \cos x) \end{aligned}$$

2.ordens diff.likn.

8.5.2 Oppgave

Et lodd med massen $m = 0.3$ kg henger i en fjær med fjærkonstant $k = 1.3$ N/m og friksjonstall $q = 0.06$ Ns/m. Ved tiden $t = 0$ er utslaget 0.3 m og farten $v(0) = 0.1$ m/s oppover.

1. Finn den generelle løsningen av diff.likningen.
2. Finn posisjonen y til loddet etter t sekunder.
3. Tegn grafen til y for $0 < t < 30$.

a)

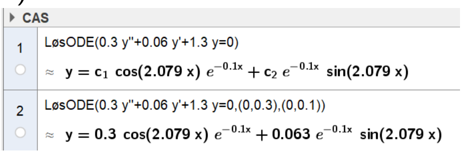

$$y = e^{-0.1x}(C\cos(2.08x) + D\sin 2.08x$$

b)

$$y = e^{-0.1x}(0.3\cos(2.08x) + 0.06\sin 2.08x$$

c)